

Saksframlegg

Saksgang:

Styre	Møtedato
Styret Helse Sør-Øst RHF	27. september 2024

Sak 089-2024

Styrket arbeid med personvern

Forslag til vedtak:

1. Styret legger til grunn at en tydelig rollefordeling og organisatorisk plassering av personvernrådet vil understøtte både likebehandling og effektiv og god forvaltning av personvernregelverket.
2. Styret ber administrerende direktør om å ta initiativ for å oppnå en større grad av sammenfallende ordninger i det systematiske arbeidet med personvern i helseforetakene.
3. Styret ber administrerende direktør om å utnevne et konsernfelles personvernombud i Helse Sør-Øst, og ber om at dette gjøres bindende for helseforetakene gjennom oppdrag og bestilling for 2025.
4. Styret påpeker at det må legges til rette for at ordningen med et konsernfelles personvernombud ikke fører til økt behandlingstid for personvernsaker i foretaksgruppen.

Hamar, 20. september 2024

Terje Rootwelt
administrerende direktør

1 Hva saken gjelder

Denne saken er en oppfølging av styresak 037-2024 og handler om systematikk og organisering av arbeidet med personvern i foretaksgruppen.

Regjeringen har i flere omganger pekt på utfordringer knyttet til ulik tolkning og praktisering av personvernregelverket. Sist i nasjonal helse- og samhandlingsplan¹, hvor de skriver «*at regelverket praktiseres ulikt mellom virksomheter og at det tar lang tid å innføre løsninger. Erfaringer viser at det kan ta tid for aktørene å komme til enighet om når vilkårene i regelverket er oppfylt*». Omstillingsevne er viktig i møte med nye regelverk innen helseområdet i Europa og for å kunne ta i bruk ny teknologi. Avansert bruk av helseopplysninger inngår i økende grad i både pasientbehandlingen og i driften av helseforetakene. Moderne helsetjenester bygger på effektiv samhandling med informasjonsflyt internt i helseforetakene og med pasienter, brukere, kommunene, fastlegene og andre helseforetak. Utviklingen setter krav til personvernarbeidet i foretaksgruppen. Det bør styrkes blant annet gjennom mer avklarte og sammenfallende ordninger. Et mer harmonisert oppsett på personvernområdet vil forenkle prosessen med å innføre nye løsninger som skal bidra til å utvikle og effektivisere helsetjenesten og bedre pasientbehandlingen.

Det utføres mye godt personvernarbeid i regionen i dag. Helse Sør-Øst har imidlertid ikke en struktur på arbeidet med personvern som er egnet til å møte utviklingen innen teknologi, forskning, nasjonalt og internasjonalt samarbeid og å understøtte likeverdige tilbud til pasientene.

Det har vært en lang prosess med vurdering av organisering av personvernområdet i Helse Sør-Øst. Saken har vært behandlet i flere runder i styret, direktørmøter og andre fora. I denne saken presenteres et forslag til en struktur som legger til rette for mer harmoniserte vurderinger og lik praktisering av personvernregelverket samtidig som personvernarbeidet styrkes. Forslaget innebærer at det etableres et konsernfelles personvernombud. Skepsis fra Datatilsynet til et konsernfelles personvernombud og bekymringer som har kommet frem gjennom kartlegging i og dialog med helseforetakene, er vurdert grundig siden siste behandling i styret. I direktørmøtet 12. september sluttet direktørene seg til at denne saken legges frem for styret. Direktørmøtets innspill er hensyntatt i saken².

2 Hovedpunkter og vurdering av handlingsalternativer

Ivaretagelse av personvern er helt avgjørende for å opprettholde pasientenes tillit til Helse Sør-Øst, og samtidig er det en forutsetning for å levere gode helsetjenester. Lik praksis på tvers av helseforetakene er forventet fra pasientene, særlig fra de som beveger seg mellom

¹ [Meld. St. 9 \(2023–2024\) - regjeringen.no](#), kapittel 9.5.2 Mer enhetlig bruk av regelverket

² Innspill fra direktørmøtet:

- Konsernfelles personvernombud må ha tilstrekkelig kapasitet slik at helseforetakene ikke må vente lenge på tilbakemelding.
- Helseforetakene må selv bestemme hvordan lokale personvernressurser organiseres, men det ønskes et regionalt ledet samarbeid innen personvernområdet.
- I det videre arbeidet ønskes eksempler på konkrete saker hvor helseforetaket bør rådføre seg med konsernfelles personvernombud.

flere sykehus. Det regionale brukerutvalget har vært positive til en regional harmonisering av personvernarbeidet i Helse Sør-Øst³ samt etablering av et konsernfelles personvernombud. Harmonisering blir viktigere fremover, blant annet fordi avansert bruk av helseopplysninger (helsedata) får større betydning i pasientbehandling, forskning og kvalitetssikring. I tillegg får analyser av helseopplysninger økt betydning i sykehusdriften. Samlet gjør dette at bruks- og nytteverdien av helseopplysninger øker. Et systematisk arbeid med personvern, med sterke fagmiljøer og tydelige roller, blir viktigere for å kunne ta gode beslutninger.

Bedre samordning av arbeidet med personvern kan effektivisere ressursbruken og legge til rette for harmoniserte beslutninger. Økende bruk av felles systemer og tilnærminger på tvers av helseforetak ses både i klinisk virksomhet, innen økonomi og HR og ikke minst gjennom nasjonale og regionale IKT- prosjekter med innføring av felles systemer på tvers av helseforetak.

Økt internasjonalt samarbeid om helse inklusive gjennom EUs etablering av EHDS (European Health Data Space) medfører behov for avansert personvernkompetanse. Vurderinger av mulighetsrommet innenfor lovverket bør være felles for helseforetakene innad i Helse Sør-Øst og ikke ulike fra helseforetak til helseforetak.

For ytterligere bakgrunn vises det til styresak 037-2024, som også inkluderer dialogen med Datatilsynet.

2.1. Krav til arbeid med personvern i helseforetakene

Etterlevelse av personvernregelverket krever systematisk arbeid i virksomheter av helseforetakenes størrelse. Personvernforordningen pålegger den dataansvarlige å ha egnede tiltak for å sikre og påvise etterlevelse. Forordningen forutsetter videre at det systematiske arbeidet har en risikotilpasset tilnærming, men går ikke i detalj på hvordan dette arbeidet i linjen skal innrettes. For noen virksomheter, blant annet helseforetak, er det også et krav om å ha et personvernombud. Plikten gjelder virksomheter som typisk kan ha høy personvernrisiko. Både ombudets arbeid og arbeidet i linjen i virksomheten skal sikre ivaretagelse av de registrertes friheter og rettigheter. Den dataansvarlige må sikre at arbeidet i linjen og ombudets arbeid til sammen sørger for etterlevelse av personvernregelverket. I virksomheter uten personvernombud vil det systematiske arbeidet alene måtte sikre etterlevelse, mens i virksomheter med personvernombud vil også personvernombudets arbeid bidra til dette. Uansett hvilken innsats og effekt personvernombudets arbeid gir, vil det være den dataansvarlige som er ansvarlig for at personvernforordningens krav etterlevs.

Fordelingen mellom det linjestyrte arbeidet og det uavhengige arbeidet i regi av personvernombudet varierer mellom virksomheter. Eksempelvis har Oslo kommune bare én person i personvernombudsfunksjonen for hele Oslo kommune.

³ [Protokoll brukerutvalgsmøte desember \(helse-sorost.no\)](https://helse-sorost.no), sak 138-2023.

2.2. Kartlegging av arbeidet med personvern

Med bakgrunn i Datatilsynets tilbakemelding av 12. februar 2024 ble det i perioden mai til august 2024 gjennomført en kartlegging av arbeidet med personvern i helseforetakene.

Kartleggingen var basert på en skriftlig spørreundersøkelse og intervjuer med representanter fra administrasjon/forskningsadministrasjon og personvernombud. Nedenfor følger en kort redegjørelse av funn fra kartleggingen.

Ressursbruk innen personvern i helseforetakene

Det er ett personvernombud per helseforetak, hvorav ett er eksternt innleid. Personvernombudene utgjør omkring ni årsverk. I tillegg inngår omkring ti årsverk personvernrådgivere som arbeider faglig eller i direkte linje under personvernombudene. Sammert utgjør det omkring nitten årsverk i lokale personvernombudsfunksjoner.

Personvernressurser i det systematiske linjestyrte arbeidet med personvern er ut ifra kartleggingen anslått til å være omkring seks årsverk fordelt på hovedsakelig fire helseforetak. I tillegg er det innleid seks personvernressurser i regionale prosjekter.

Helseforetakene som har anslått arbeidsmengde knyttet til forskning, innovasjon og kvalitetsarbeid, oppgir at denne utgjør 50 til 80 prosent av personvernressursbruken. Tilsvarende oppgis ressursbruken i regionale prosjekter å utgjøre omkring fem prosent. Henvendelser fra pasienter og pårørende oppgis av flere helseforetak til å være en liten andel av ressursbruken.

Foretakene har behandlet i underkant av 200 personvernkonsekvensvurderinger (DPIA-er) til sammen i løpet av de siste seks måneder. I dette tallet inngår også en vesentlig andel behandlinger av like eller lignende personvernkonsekvensvurderinger. Blant annet inngår elleve personvernkonsekvensvurderinger for regionale prosjekter. Hver av disse er behandlet i flere helseforetak.

Organisering av arbeidet med personvern

Helseforetakene har ulik organisering av personvernarbeidet.

Ved to helseforetak er juridisk direktør/foretaksjurist også personvernombud. I et helseforetak er rollen midlertidig plassert hos informasjonssikkerhetsleder. I et annet helseforetak er personvernombudet eksternt innleid i 20 prosent stilling.

En tydelig rollefordeling mellom et uavhengig personvernombud og en ansatt med fagansvar for personvern i linjen er etablert i to helseforetak. Ved seks helseforetak oppgis det at fagressursene innen personvern arbeider under personvernombudet.

Forskning og kvalitetssikring

Personvernkompetanse i forskning og kvalitetssikring omtales av forskningssjefene som særlig viktig. Kartleggingen viser at organiseringen av personvernområdet innen forskning og kvalitetssikring varierer mellom helseforetak. Flere helseforetak i foretaksgruppen har etablert egne enheter som bistår ansatte og ledere i vurdering av prosjekter der det inngår bruk av person- og helseopplysninger. Noen helseforetak har organisert personvernrådgivningen direkte under forskningsstøtte, uavhengig av personvernombudet. Andre har organisert rådgivningen faglig eller linjemessig direkte under personvernombudet.

2.3. Vurdering og anbefalinger

En utvikling med økt og mer avansert bruk av helsedata fordrer et klart og tydelig linjeansvar innen personvernområdet. Styring og koordinering er viktig. I kartleggingen synes det å være en bred enighet om behovet for en styrking av arbeidet med personvern, gjennom koordinerende tiltak i regi av Helse Sør-Øst RHF. Det har imidlertid vært bekymringer knyttet til en eventuell etablering av et konsernfelles personvernombud.

Vurderinger og anbefalinger som følger nedenfor, er blant annet basert på de mål og forventninger som helsetjenesten har om å gi bedre pasientbehandling og å styrke forskning ved å ta i bruk ny teknologi. For å lykkes må helseforetakene håndtere de utfordringer som ny og endret bruk av teknologi gir for både pasientsikkerhet og personvern, inkludert implementering av nye tekniske løsninger på tvers av helseforetak, regioner og landegrensler.

Det må etableres en tydelig organisering av det systematiske personvernarbeidet i helseforetakene

For at ledere i helseforetakene skal kunne ta beslutninger som gir lik praktisering av personvernregelverket i foretaksgruppen, må personvernområdet ha en tydelig styring i en ledelseslinje, og det må skje en koordinering på tvers av helseforetak. Noen helseforetak har etablert et tydelig skille mellom personvernarbeidet som foregår i linjen, og de uavhengige og lovpålagte oppgavene til personvernombudet. Disse oppgir at skillet fungerer godt. Samlet er likevel andelen fagressurser innen personvern som oppgis å arbeide i det systematiske arbeidet med personvern, vesentlig lavere enn andelen som er oppgitt å arbeide på delegasjon fra eller i linje under personvernombudet. I helseforetak med pasientbehandling er mer enn 80 prosent av fagressursene innen personvern allokert til uavhengig ombudsarbeid. Seks helseforetak oppgir at fagressursene innen personvern arbeider på delegasjon eller under personvernombudet. En slik organisering gjør skillet mellom det utøvende lederansvaret for personvern i virksomhetene og den rådgivende og kontrollerende ombudsrollen utydelig. Det er blant annet problematisk for utøvelsen av ledelsens styring av personvernområdet, siden personvernombudet skal ha en fri og uavhengig rolle.

For å styrke det systematiske arbeidet i helseforetakene, med forankring i den operative ledelsesstrukturen, bør flere av helseforetakene foreta en strukturell endring på området. Det bør være en tydelig plassering av helseforetakets ansvar for personvernarbeidet.

Harmonisering av personvernombudenes råd

Ved etablering av konsernfelles personvernombud for foretaksgruppen vil ombudet, i like saker, gi det samme rådet til alle.

Ved videreføring av lokale personvernombud vil det alternativt kunne treffes tiltak for å legge til rette for felles vurderinger, eksempelvis basert på dagens forum for personvernombud. I kartleggingen er det gitt innspill om å etablere et mandat for forumet. En slik koordinering vil imidlertid ikke sikre felles vurderinger, jf. at ombudene er uavhengige og derved kan gi ulike råd basert på ulike oppfatninger av hvordan regelverket skal forstås. I spørsmål som gjelder alle helseforetak vil det da også måtte gjøres lignende vurderinger mange ganger i stedet for en gang for hele regionen.

Harmonisering av beslutninger innen personvern

Hvert helseforetak har ansvar for at virksomheten etterlever personvernregelverket. Samtidig er det et overordnet mål om likeverdige helsetjenester, der pasienter, klinikere og forskere opplever lik behandling på tvers av helseforetak. Det bør derfor legges til rette for en harmonisering av personvernarbeidet i foretaksgruppen.

Helse Sør-Øst RHF kan bidra med koordinerende tiltak som å etablere felles mål og en overordnet strategi for personvern i foretaksgruppen. Samhandling og samordning kan også styrkes ved å etablere et regionalt personvernråd, bestående av representanter fra helseforetakene i regionen.

Helseforetakene kan bidra gjennom å understøtte det systematiske personvernarbeidet i den operative virksomheten med en tydelig plassering av styrings- og fagansvar for personvern i organisasjonen.

Felles mål og strategi, felles ledelsessystem og styrket rapportering innen personvernområdet er noen av tiltakene som helseforetakene foreslo i kartleggingen for å bedre koordinering av arbeidet med personvern.

Gjennomslag lokalt på personvernområdet

I kartleggingen har flere helseforetak tatt opp at en personvernrådsgiver ikke vil ha samme tyngde lokalt som et personvernombud. Dersom ansatte opplever at personvern hensyn ikke får tilstrekkelig gjennomslag, vil dette kunne tas opp på egnet måte, eksempelvis med det konsernfelles personvernombudet, ledelsen eller i henhold til foretakets varslingsrutiner. Det er uansett et ledelsesansvar å sikre at forordningens krav etterleveres.

Saksbehandlingstid, lokalkunnskap og nærhet i personvernspørsmål

I kartleggingen har flere helseforetak tatt opp bekymringen om manglende lokalkunnskap og nærhet ved et konsernfelles personvernombud. Ved at personvern oppgavene i all hovedsak videreføres lokalt vil imidlertid lokalkunnskapen og nærheten beholdes. Ikke minst er dette viktig innen forskning og kvalitetsarbeid, som er hovedvekten av ressursbruk innen personvernområdet. Både spørreundersøkelsen og opplysninger fra intervju, understøtter at det på tvers av foretaksgruppen er stor enighet om at det som er bygd opp av støttefunksjoner for forskning, må ivaretas i det videre arbeidet med personvernområdet og uavhengig av innplassering av personvernombudsrollen.

Lokal saksbehandling er ikke til hinder for at man søker råd hos det konsernfelles personvernombudet. Ombudet skal imidlertid hensynta risikoen for de registrerte i sin prioritering av oppgaver og ressursinnsats. Helseforetaket kan ikke, hverken ved eget eller konsernfelles ombud, instruere ombudet om å prioritere bestemte oppgaver. Helseforetaket bør så langt som mulig unngå å legge opp til at ombudets svar er en forutsetning i en produksjonslinje; helseforetaket må selv iverksette tilstrekkelige tiltak for å etterleve forordningen. Ved godt personvernarbeid i helseforetakene og gode beslutningsgrunnlag vil saker kunne behandles raskere av personvernombudet.

Intern varslings

Personvernombudene bringer i dag varsler fra ansatte anonymt videre til ledelsen. I kartleggingen er det uttrykt bekymring for at kritikkverdige forhold i mindre grad vil rapporteres. Det er også uttrykt bekymring for at bortfall av vern mot represalier og direkte

rapporteringslinje lokalt vil føre til at ledelsen i mindre grad blir gjort kjent med kritikkverdige forhold.

Bekymringer innen personvern skal kunne løftes i ledelseslinjen, tas opp med fagressurser innen personvern eller tas opp med personvernombudet uavhengig av ledelseslinjer og organisatorisk plassering av ombudet, eller eventuelt tas opp ved ordinær varsling. En kultur, hvor kritikkverdige forhold løftes og behandles på riktig ledernivå, uten represalier, er uansett viktig for å ivareta personvernet. Det er et lederansvar å etablere en slik kultur. Dette kan være et krevende felt, og bør ha oppmerksomhet.

Personvernombudets lovpålagte oppgaver

I Datatilsynets brev av 12. februar 2024 stiller de *«seg sterkt tvilende til at ett sentralisert personvernombud vil kunne utføre alle de lovpålagte oppgavene som følger av personvernforordningen artikkel 39.»*

I punkt 2.1 i denne styresaken beskrives det hvordan både det systematiske arbeidet i linjen og personvernombudets uavhengige arbeid begge bidrar til etterlevelse av personvernforordningen. Ved at den langt største andelen av oppgavene som utføres i dag, fortsatt vil utføres lokalt, og at et felles personvernombud kommer i tillegg, vil de registrertes rettigheter og friheter kunne bli ivaretatt minst like godt som i dag. Helse Sør-Øst RHF vil sørge for tilstrekkelig ressurser til at et konsernfelles ombud kan utføre sine lovpålagte oppgaver, inkludert behandling av personvernkonsekvensvurderinger. Det må også etableres hensiktsmessige kommunikasjonskanaler mellom konsernfelles personvernombud og de som forvalter personvernfeltet lokalt. Her vises det blant annet til modell fra Nav og Oslo kommune som har ombud med egne nettverk til lokale personvernkoordinatorer i virksomhetenes enheter.

Uavhengighet

Datatilsynet *«bekymring er også knyttet til hvorvidt ombudets særlig uavhengige rolle kan ivaretas, jf. artikkel 38».*

Et konsernfelles personvernombud vil ikke instrueres eller ha andre oppgaver som kan komme i konflikt med oppgavene som personvernombud. Videre vil skillet mellom ombudets rolle som uavhengig opp mot det systematiske ansvar som tillegger det enkelte helseforetak, bli mye tydeligere.

For at personvernombudet uavhengig skal kunne prioritere sine oppgaver, bør det blant annet legges til rette for god kommunikasjon mellom ombud, administrerende direktører i helseforetak og fagansvarlige for personvern – gjerne med faste møtepunkt. Ombudet må også få tilgang til protokoll over behandling av personopplysninger, revisjoner, relevante avvik, varslinger, største personvernrisikoer med mer. Det vil gi ombudet mulighet til å gi relevante råd og kontrollere etterlevelsen av personvernregelverket i helseforetakene.

Forskning

Kartleggingen viser at innen forskning og kvalitetssikring kan det meste av personvern-rådgivningen utøves uavhengig av personvernombudet. En kompetent og velfungerende støtteenhet lokalt, eksempelvis forskningsstøtte, ivaretar i stor grad behovet for personvern-rådgivning. Der personvernkonsekvensvurderinger utarbeides, vil ombudets arbeid

forenkles ved at sakene er godt opplyst og gjennomarbeidet. Den særskilte rådføringsplikten for noen typer forskning, i henhold til personopplysningsloven §§ 9 og 10, kan utføres av andre enn personvernombudet.

2.4. Tiltak

Helse Sør-Øst RHF foreslår flere tiltak som samlet gir et felles rammeverk for etterlevelse av personvernregelverket. Det vil legges til rette for samhandling og strukturert arbeid med personvern, med hensikt å oppnå lik praktisering av personvernregelverket og dermed mer harmoniserte beslutninger.

Koordinering av personvernarbeidet og tydelig organisering av det systematiske personvernarbeidet i helseforetakene

Helse Sør-Øst RHF vil arbeide med flere tiltak for å koordinere og forsterke arbeidet med personvern:

- **Felles mål og strategi for personvern:** Felles og lederforankret retning for arbeidet med personvern.
- **En likere tilnærming til organisering av ansvar og oppgaver for personvernarbeidet videreutvikles:** En mer sammenfallende organisering av området i helseforetakene, med felles ledelsessystem, vil bidra til økt harmonisering og effektivt arbeid med personvern i foretaksgruppen.
- **Roller og ansvar for personvern i helseforetakene tydeliggjøres:** Helseforetakene gir en ansatt fagansvar for personvern, og tydeliggjør roller og ansvar for området. Helseforetakene utpeker en i helseforetaket som kan ivareta uavhengighetskravet i forskning i henhold til §§ 9 og 10 i personopplysningsloven.
- **Regionalt personvernråd etableres:** Et råd av representanter for helseforetakene, ledet av Helse Sør-Øst RHF med et tydelig mandat. Personvernombudet vil inviteres til å delta.
- **Krav til rapportering:** Det etableres en fast ordning for rapportering av de største personvernrisikoene, slik at både helseforetakene og Helse Sør-Øst RHF har grunnlag for økt kvalitet i risikostyringen innen personvern og for å bidra til mer effektivt personvernarbeid. Et konsernfelles ombud vil også ha nytte av en slik rapportering.

Videreføre lokalt personvernarbeid

Det er helseforetaket som er ansvarlig for etterlevelse av personvernregelverket. Helseforetakene må beholde nødvendige ressurser og kompetanse for rådgivning og kontroll av etterlevelse. Rådgivning, tilrådning og kontroll kan fortsette som i dag. Lokalkunnskap og nærhet til behandlingen vil da videreføres. For forskning og kvalitetssikring har dette vært tatt opp som spesielt viktig. I tillegg vil det konsernfelles personvernombudet kunne gi ytterligere rådgivning og kontroll av etterlevelse, blant annet om gjennomføring av personvernkonskvensvurderinger.

Omorganisering av personvernombud

Det foreslås at Helse Sør-Øst RHF peker ut et konsernfelles personvernombud og etablerer en konsernfelles personvernombudsfunksjon. Helseforetakene og Helse Sør-Øst RHF, herunder administrerende direktører og fagansvarlige personvern, skal ha enkel tilgang til ombudet og vice versa.

Med et konsernfelles personvernombud vil helseforetakene få like råd for like forhold som berører flere helseforetak. Dette vil gjelde regionale løsninger, multisenter-studier, regionale prosedyrer, utvidet sekundærbruk av helsedata, nasjonalt og internasjonalt samarbeid, med mer.

Tilføring av personvernressurser i foretaksgruppen

For å samordne arbeidet innen personvern, og da i hovedsak for etablering av en konsernfelles personvernombudsfunksjon, kreves en styrking av området. Etter en foreløpig vurdering, blant annet basert på erfaringer fra Oslo kommune, foreslås innledningsvis å tilsette tre regionale fagressurser. Dersom personvernombudets tilgjengelighet for helseforetakene blir en utfordring, kan kapasiteten økes gjennom tilføring av ytterligere ressurser og ved å kjøpe ekstern kompetanse på særskilte områder. Det legges til grunn at ansettelsesforholdene til dagens personvernombud videreføres i helseforetakene, men da i en endret rolle.

2.5. Handlingsalternativer

0-alternativet – fortsette som i dag

Helseforetakene har egne lokale personvernombud og organiserer arbeidet med personvern på den måte de selv ønsker. Det vil ikke være en struktur som legger til rette for at helseforetakene samordner beslutninger innen personvern, og ombudene vil kunne gi ulike råd i like saker.

Tiltakene unntatt konsernfelles personvernombud iverksettes

Utenom forslaget om et konsernfelles personvernombud har det i kartleggingen vært bred støtte for at Helse Sør-Øst RHF tar en koordinerende rolle innen arbeidet med personvern. De øvrige tiltakene som er foreslått, er tiltak i det systematiske arbeidet som foregår i en ledelseslinje. Disse gir en struktur med tydelige roller hvor ledelsen ved helseforetakene får sterkere styring på personvernområdet. Dette forutsetter at helseforetakene har eller etablerer dette med de ressurser det krever.

Tiltakene inkludert konsernfelles personvernombud iverksettes

Dette vil gi de samme fordeler som alternativet over.

I tillegg vil et konsernfelles personvernombud bidra til harmonisering ved at helseforetakene får det samme rådet i like saker. Etablering av et konsernfelles personvernombud i Helse Sør-Øst tydeliggjør skillet mellom personvernombudsfunksjonen og personvernarbeidet i linjen, fordi alle personvernressursene i foretakene vil være i linjen. Dette tydeliggjør ledelsens ansvar og styring på personvernområdet. Ressurser til systematisk arbeid og tydelige roller vil da komme raskt på plass, ved at en unngår at det må allokere ressurser både til personvernarbeid i linjen og lokale personvernombud. I tillegg vil et konsernfelles personvernombud ha en tydeligere uavhengighet ved at ombudet ikke tillegges andre oppgaver.

3 Administrerende direktørs anbefaling

Arbeid med personvern er svært viktig, både det daglige arbeidet med opplæring, støtte og rådgivning i linjen og i videreutvikling av helsetjenesten. Personvernombudets uavhengige rolle er i denne sammenheng viktig. Selv om det er mye god kompetanse i foretaksgruppen, er det behov for å styrke det systematiske arbeidet med personvern i foretaksgruppen. Utviklingen krever mer samordnede vurderinger. I tillegg er det viktig å unngå at personvernombudet havner i situasjoner med interessekonflikt. Dette kan oppstå når et personvernombud innehar ulike roller og oppgaver.

Regjeringen har over mange år omtalt utfordringer knyttet til ulik tolkning og praktisering av regelverket. De har påpekt at det kan ta lang tid for aktørene å komme til enighet om når vilkårene i regelverket er oppfylt. Omstillingsevne er viktig for å tilpasse helseforetakene til utviklingen i regelverk, teknologi med mer. Avansert bruk av helseopplysninger blir stadig viktigere i både pasientbehandling og sykehusdrift. Utviklingen med mer felles systemer og samarbeid mellom ulike aktører krever mer harmonisering.

Administrerende direktør anbefaler styret å be om at det tas initiativ for å oppnå en større grad av sammenfallende ordninger i det systematiske arbeidet med personvern i helseforetakene.

Helseforetakene må ha et godt, systematisk og koordinert arbeid med personvern. Utpeking av et konsernfelles personvernombud vil frigjøre ressurser lokalt til systematisk arbeid med personvern. Ressursene kan i stor grad utføre de samme oppgavene som de utfører i dag.

Det har vært flere bekymringer knyttet til et konsernfelles personvernombud, blant annet fare for økt saksbehandlingstid i personvernsaker. Administrerende direktør mener disse bekymringene er godt ivaretatt, slik det er beskrevet i saken.

Det å ha et konsernfelles personvernombud medfører ingen endringer i beslutningsmyndighet. Beslutningsmyndigheten ligger hos de dataansvarlige, dvs ledelsen i helseforetaket eller Helse Sør-Øst RHF, eller den myndigheten er delegert til. Ledelsens oppgave og ansvar er å gjøre helhetlige vurderinger, og fatte beslutninger basert på avveininger av ulike hensyn, der råd fra personvernombudet vil inngå som et av hensynene. Både ved spørsmål knyttet til felles regionale løsninger, og ved likeartede løsninger lokalt, vil ledelsen ved helseforetakene få sammenfallende råd knyttet personvern fra et konsernfelles personvernombud. Dette er imidlertid kun et av flere forhold de dataansvarlige vurderer før de tar sin beslutning.

I det daglige arbeidet har alle ansatte et ansvar for å bidra til at personopplysningsregler etterleves. Administrerende direktør understreker derfor viktigheten av å ha god kompetanse på personvern i helseforetakene. Kun de oppgaver som må ivaretas av personvernombudet foreslås flyttet til et konsernfelles personvernombud. Helseforetakene skal ha god personvernkompetanse både med hensyn til rådgivning og internkontroll. I tillegg vil den særskilte rådføringsplikten innen forskning forbli på helseforetakene. En operasjonalisering vil gjennomføres i samråd med ansatte, brukere og helseforetakenes ledere for å sikre en god gjennomføring.

Administrerende direktør anbefaler styret at det utpekes et konsernfelles personvernombud i Helse Sør-Øst, og at dette bekreftes i oppdrag og bestilling 2025 til helseforetakene. Det må legges til rette for at ordningen med et konsernfelles personvernombud ikke fører til økt behandlingstid for personvernsaker i foretaksgruppen.

Trykte vedlegg:

- Ingen

Utrykte vedlegg:

- Ingen